

Barn- och skolnämnden

Handläggare: Agneta Brus
Titel: Verksamhetschef
E-post: Agneta.brus@norrtalje.se

Till: Barn- och skolnämndens arbetsutskott

Begäran om kompensation till fristående förskola och skola 2018-2020

Förslag till beslut

1. Fristående förskoleenheter kompenseras med 7,2 mnkr för underskott i den kommunala förskoleverksamheten under perioden 2018-2020.
2. Fristående grundskoleenheter kompenseras med 8,2 mnkr för underskott i den kommunala grundskoleverksamheten under perioden 2018-2020.
3. Barn- och skolnämnden uppdrar åt barn- och utbildningskontoret att fastställa ersättning per elev, och betala ut kompensation till fristående grundskolor med inskrivna elever folkbokförda i Norrtälje kommun under åren 2018-2020.
4. Kompletterande bidrag till fristående förskole- och skolhuvudmän betalas ut senast 30 juni 2021.
5. Barn- och skolnämnden uppdrar åt barn- och utbildningskontoret att ta fram riktlinjer för hur fristående förskole- och skolhuvudmän årligen ska kompenseras för eventuella underskott i den kommunala verksamheten från och med verksamhetsår 2021.

Sammanfattning av tjänsteutlåtandet

Huvudmannen för Freinetförskolan och Freinetskolan Mimer – Freinetskolan Mimer ek. förening (org.nr), har i skrivelse daterad 2020-12-07 begärt kompensation för underskott i den kommunala förskole- och grundskoleverksamheten för perioden 2018-2019.

Barn- och utbildningskontoret har tagit fram beräkningsunderlag för den kommunala förskole- och skolverksamheten för perioden 2018-2020.

Ärendet

Beskrivning

Sedan 2010 gäller att bidrag till fristående utförare av förskole- och skolverksamhet ska ske på lika villkor oavsett huvudman. Kommunfullmäktige beslutar varje år senast i december om bidrag till såväl kommunala som fristående huvudmän för kommande budgetår. Kommunens beslut om bidrag till fristående huvudmän kan överklagas till Förvaltningsrätten. Bidraget till fristående huvudmän ska bygga på kommunens budget för det kommande verksamhetsåret. Bidrag till fristående huvudmän ska beräknas på samma grunder som till den kommunala verksamheten. Om den kommunala verksamheten redovisar ett underskott och detta underskott skrivs av i samband med bokslut, innebär det i praktiken att den kommunala verksamheten får ett tillskott i sin budget som inte kommer de fristående skolorna till del.

Det har tidigare varit oklart hur lång tid en fristående huvudman har på sig att överklaga ett bidragsbeslut i samband med kommunalt underskott, eller om kommunala enheter kan balansera över- och underskott i samband med bokslutet. Vanligtvis fattas ju inga formella beslut i samband med bokslutet, och det är oklart om denna fråga prövats. Flertalet domar i ärenden som berör bidrag tar sikte på kommunala underskott som inte balanseras till nästa år utan "skrivits av" i kommunens bokslut. De senaste åren har det kommit alltför många domar i ärenden om kompensation, och utgångspunkten är att avskrivning av budgetunderskott är ett resurstillskott som ska komma fristående skolhuvudmän till del.

Barn- och skolnämndens underskott under perioden 2018-2020 har inte balanserats till påföljande år. I oktober 2018 kompenserades fristående grundskolor för underskott under perioden 2015-2017. Inom förskoleverksamheten fanns inget motsvarande underskott för samma period, varför ingen kompensation för underskott i förskoleverksamheten tidigare har betalats ut

Från och med verksamhetsår 2021 bör riktlinjer tas fram som reglerar hur fristående förskole- och skolhuvudmän ska kompenseras för underskott i den kommunala förskole- och skolverksamheten i samband med bokslut årligen.

Beräkningsgrund - Förskoleverksamhet i egen regi (Ansvar 613)

Förskoleverksamheten omfattar verksamhet för barn mellan 1-5 år. Verksamheten bedrivs i form av förskola och pedagogisk omsorg. Kommunen har inte bedrivit pedagogisk omsorg i egen regi under perioden varför endast förskola ingår i beräkningsunderlaget för detta ärende.

Tabell: Resultat Ansvar 613 2018-2020

Avvikelse mot budget, netto, tkr

Förskoleverksamhet	2018	2019	2020	S:a
Förskola	-4 932	-2 594	5 027	-2 499
Måltidsorganisation egen regi	-3 351	-3 456	944 ¹	-5 863
Sysselsättningsåtgärder	-323	-247	-131	-701
Alla verksamheter (tkr)	-8 606	-6 298	5 840	-9 063

Antal barn i kommunal förskoleverksamhet har beräknats som genomsnittet av antalet barn per mars och oktober respektive år.

Tabell: Genomsnittligt antal barn/resultat per barn kommunal förskola 2018-2020

Förskoleverksamhet	2018	2019	2020	Snitt 18-20
Kommunal förskola antal barn	1 508	1 570	1 552	1543
Resultat kronor per barn	-5 709	-4 011	3 763	-5 873

Tabell: Genomsnittligt antal barn fristående förskola 2018-2020

Förskoleverksamhet	2018	2019	2020	Snitt 18-20
Fristående förskola antal barn	1 215	1 240	1 247	1 234
Kompensation fristående (tkr)	-6 934	-4 972	4 690	-7 215

Beräkningsgrund - Grundskoleverksamhet i egen regi (Ansvar 612)

Grundskoleverksamheten omfattar elever i åldersgruppen 6-15 år. Verksamheten är organiserad i skolformerna förskoleklass, grundskola och grundsärskola samt fritidshem som kompletterar utbildningen i dessa skolformer. Grundsärskolan utgör en särskild skolform med en annan organisation och grund för resurstilldelning och ingår inte i beräkningsunderlaget för detta ärende.

De kommunala grundskolorna har direktiv att budgetera och redovisa på respektive verksamhet utifrån den tilldelning som nämnden ger genom elevpengen. I praktiken så disponeras dock de sammanlagda resurserna för elevgruppen 6-15 år olika på olika skolenheter utifrån lokala förutsättningar och behov. Därför anser barn- och utbildningskontoret att samtliga verksamheter, d.v.s. fritidshem, förskoleklass

¹ 2020 ingår måltidsorganisationen i ansvar 620 Verksamhetsstöd

och grundskola ska ingå i beräkningsunderlaget. Det har i den kommunala verksamheten genom åren förekommit förhållandevis stora avvikelser i resultat mellan de olika verksamheterna. Det bedöms därför inte rimligt att enbart ta hänsyn till underskott i en verksamhet, utan att ta hänsyn till att överskott förekommer i de övriga verksamheterna för elevgruppen.

Tabell: Resultat Ansvar 612 2018-2020

Avvikelse mot budget, netto, tkr

Grundskoleverksamhet Inkl. fritidshem och f-klass	2018	2019	2020	S:a
Fritidshem	4 844	3 001	1 030	8 875
Förskoleklass	-40	1 053	5 294	6 307
Grundskola ²	-13 870	-9 238	-21 292	-44 400
Sysselsättningsåtgärder	-554	-601	86	-1 069
	-9 620	-5 785	-14 882	-30 287

Det sammanlagda underskottet för grundskoleverksamheten (inklusive fritidshem och förskoleklass) under perioden uppgår till -30,3 mnkr.

Genomsnittligt antal elever i den kommunala verksamheten under perioden uppgår till:

År	Fritidshem	Förskoleklass	Grundskola
2018	2228	435	4286
2019	2178	444	4324
2020	2117	477	4410

Det totala underskottet sätts i relation till antalet elever i den kommunala verksamheten under perioden för att räkna fram ett över/underskott per elev i respektive skolform. Över-/underskottet per elev multipliceras sedan med antalet elever i den fristående verksamheten under perioden (se bilaga 1 för beräkningsunderlag).

Den sammanlagda summan som ska betalas ut till fristående skolhuvudmän enligt beräkningsunderlaget uppgår till 8 193 221 kr för grundskolan. Beräkningsunderlaget omfattar samtliga (folkbokförda) elever i fristående skolor under perioden. Den totala summan ska därför fördelas på samtliga elever, och inte enbart till Freinetskolan Mimer.

Bidraget per elev betalas ut till de skolor som har haft inskrivna elever folkbokförda i Norrtälje kommun under perioden 2018-2020.

Lagkrav

Skollagen (2010:800) 8 kap. 21-22§§, 10 kap. 37-38§§, 14 kap. 15-16§§
Skolförordningen (2011:185) 14 kap.

Ekonomiska konsekvenser och riskanalys

Den totala kostnaden för att kompensera fristående förskolor för underskott i den kommunala förskoleverksamheten under perioden 2018-2020 uppgår till 7,2 mnkr

Den totala kostnaden för att kompensera fristående grundskolor för underskott i den kommunala grundskoleverksamheten (inkl. förskoleklass och fritidshem) uppgår till 8,2 mnkr.

Sammanlagd kostnad som belastar barn- och skolnämndens resultat 2021 uppgår till 15,4 mnkr.

² Inkl. skolmåltider

Förvaltningens analys och slutsatser

Föreliggande ärende visar på vikten av att den kommunala förskole- och skolenheterna klarar att driva verksamheten inom beslutad budget. En förutsättning för lika villkor och en likvärdig utbildning är dock att kommunen har en resursfördelningsmodell som också tar hänsyn till de olika skolenheternas olika förutsättningar och åtaganden, varför översynen av resursfördelningsmodellen är en prioriterad fråga under 2021-2022.

Tidplaner

Ärendet behandlas vid barn- och skolnämndens arbetsutskott den 26 april och vid barn- och skolnämndens sammanträde den 10 maj 2021.

Jenny Nordström
Förvaltningsdirektör
Barn- och utbildningskontoret

Agneta Brus
Verksamhetschef, verksamhetsstöd & kansli
Barn- och utbildningskontoret

Bilagor

Beräkningsbilaga

Beslut skickas till

Fristående huvudmän för förskola och grundskola